

במוצאי השבת, 19 בנובמבר 1977, עמדו מנחם בגין ואנואר אל סאדאת, זוג היראים ומאושרים, זה לצד זה, במלחמת העופה בלוד. ביום השני, ה-26 בדצמבר 1977, בשעת הצהריים, ישבו מנחם בגין ואנואר אל סאדאת, חיוורים וקודרים, זה לצד זה על הבמה באולם מסיבת העיתונאים באיסי מאעיליה.

בין שני המועדים האלה, במשך 37 ימים רוננים, נפתחו שערי השמיים, ואור השכינה של השלום האיר מחזות שנראו כקרחים מז האגדה.

ההתרגשות הציפה את המוני ירושלים, כאשר עברה ביניהם מכונית הנשיא המצרי, מתחת לדיגלי מצריים וישראל, שהתנופפו ברוח הרי יהודה. היא מצאה הד בהתרגשות שהציפה את המוני קאהיר, כאשר יצאו לקבל את נשיא החזור, באווירה של פסטיבל לאומי, בעיר שקושטה אלפי סיסמות ציביוניות שהתנופפו בחובות. כיצד לתאר את הרגשתם של קומץ הישראלים הראי- שונים, שהגיעו לקאהיר באורח פרטיזני, עוד לפני פתיחת השיחות הרשמיות? את המיפגש האנושי בין ישראלים ומצרים, את הידידות הבלתיאמצעית שהתגברה על קשיי לשון ונישורה בין לבבות, את הסקרנות ההדדית, את הצורך להכין איש את העולם המוזר שממנו בא רעהו? היו סצנות שנחרתו בזיכרון השנה: אליהו בן-אלישר, ראש המישלחת הישראלית לשיחות קאהיר ולשעבר פעיל בכיר במוסד המודיעין, מקשיב להסברי המדריכה במר זיאון המצרי, ליד גופות הפרעונים החנוטים. הפלגת השעשועים העליונה של קבוצת ישראלים על יאכטה שכורה במורד הנילוס, תוך ויכוחים לוהטים על עתיד המדינה בימי שלום. המיפגש בין עיתונאים ישראליים, שבאו באוטובוסים צבאיים מצריים מקאהיר, עם עיתונאים ישראליים אחרים, שבאו באוטובוסים צבאיים ישראליים מתלאביב, כטכס החזרת גופותיהם של חללי צה"ל במידבר סיני. ואולי יותר מכל: אורגיית ההתיידדות המשתוללת במועדון לילה ליד הפיראמידות, אחרי ערב של ריקודיבטן ולחנים ערביים, כאשר המון של ישראלים

ארון במידבר, דצמבר 1977: גופת חלל ישראלי מוחזרת על ידי המצרים בסני

תישועה חודשי הריון

ארץ-הפלאחים, שגדל באווירה הפרימיטיבית של הכפר הקטן מית אבוראליכום באיזור הדלחא של הנילוס, שמרד מילדות בחברה המודרנית של העיר, שנשאר דבק בקנאות במה שנראו לו כערכים בני-האלמוות של האיכר המצרי: האמונה באלוהים, המושרשות באדמה, השמירה על הכבוד בכל מחיר, הכמיהה לחרות לאומית, השאיפה לשלום ולצדק.

חורפי בהיר באיסמאעיליה, ליד גדת התעלה, נגמר הכל.

במשך תישועה חודשים פירפר העובר הרך של יוזמת השלום בין חיים ומוות. פעמים רבות במשך תישועה חודשים אלה נדמה היה כאילו מת, וההריון יסתיים בהפלה שתסכן גם את חיי האם. ואז, במפתיע, בניגוד לכל הציפיות, נולד ההסכם של קמפ-דייוויד.

מה עמד לנגד עיניו של אל-סאדאת, ומה התרחש בליבו, כאשר יצא למסעו ההיסטורי? בסיפרו בחיפוש אחר זהות גילה המנהיג המצרי את צפונות-נפשו בגילויילב נדיר, הוא תיאר נער ממעמקי

וערבים, בעירכוביה של גאלאביות וחליפות, כיפות וכאפיות, רוקדים עד שיכרוך-החושים לצלילי תזמורת מצרית עממית.

היה זה כאילו נפרץ הסכר, שעצר את מיי מיו של נהר במשך שלושה דורות, ובשאהגה של שימחה משתחרר הנחשוני עימנו כל דבר הנקרה בדרכו, כדהירה העליונה אל הים שאזינו יוצאת נפשו.

במשך 37 ימים ולילות הפך השלום מציאות — מציאות נפשית, מציאות אנושית, מציאות מעשית. ואז, לפתע, נסגרו שערי השמיים. בכוקר

שלושה יעדים

אין זו תמונת-עולם מתחכמת של איש האינטליגנציה המערבית, וגם לא השקפתו הרדיקאלית של בן האינטליגנציה הערבית. הנער מן הכפר מאמין בערכיו כביטחון מוחי לט, שאינו יודע ספק, מכאן הכוח לעשות מעי שים כדתי-שיגרתיים.

ואילו האינטואיציה השורשית, שהיא חלק מאופיו, אך הנובעת גם מחוכמתו העתיקה של בן תרבות רצופה בת ששת אלפים שנה, הצביעה על הדרך. קרוב לוודאי שבצאתו לדרך ההיסטורית, לא עמד לנגד עיניו חשבון קר ומפורט. הוא ראה את העיקר: את הצורך לשים קץ לעיות הרה-אסון שנוצר במשך קרוב למאה שנות מאבק יהודי-ערבי. כמו אלכסנדר מוקדון, שחתך את הקשר הגורדוני במכת חרב, החליט לחתוך את הסבך ההיסטורי במכה נועזת ודרמטית אחת. הוא סמך על כוחה של המחווה — מילה שיש לה משמעות בימעט-שידורית בשימוש הישראלי, כמו לתנועה ריקה מתוכן ממשי, אך שיש לה משמעות חיונית ביותר בעולם הרוי חני הערבי, שבו יש ערך רב לסמלים.

אילו ניסה אל-סאדאת או לפרט לעצמו את התוצאות שלהן הוא שאף, היה בוודאי עורך רשימה של שלושה יעדים אלטרנטיביים, בסולם יורד:

- היעד הראשון: השגת הסכם ישיר עם ממשלת ישראל, לחיסול כל בעיות הסיכסוך הישראלי-ערבי ולכינון מציאות שלמה חדשה במרחב.
- היעד השני, במיקרה של אי-השגת הראשון: השפעה ישירה על דעת-הקהל הישראלית, כדי להביא לשינוי המדיניות המפריעה ולהשגת היעד הראשון.
- היעד השלישי, במיקרה של אי-השגת שני הקודמים: יצירת דעת-קהל חדשה בארצות-הברית, כדי לנתק את הקשר הביילעדי בין ארצות-הברית וישראל ולהמריץ את וושינגטון לכפות על ישראל את היעד הראשון.

אורגיה של התיידדות, דצמבר 1977: עיתונאים ישראליים במועדון-לילה במצרים